

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX.

Ч. 44.

Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 26-го лютого 1941.

No. 44. Jersey City, N. J., Wednesday, February 26, 1941.

VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ. ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Соколу: BErgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПЕРЕШКОДИ СЕНАТСЬКОЇ ОПОЗИЦІЇ

ВАШИНГТОН. — Сенатська опозиція, яка виступає проти проєктованого законопроекту ч. 1776, напружує всі сили, щоб так не допустити до перегосударства його. Але ситуація така, що той законопроект таки мусить перейти. Тому опозиція старається бодай відволікти голосування. Вона вже постаралась про те, що сенат відмовився продовжити години нарад. Тому ледви чи цього тижня наступить голосування. А тепер провідник цієї опозиції, сенатор Гвілер, заявляє, що коли цей законопроект перейде, то він разом з своїми однодумцями, звернеться безпосередньо до американського народу і буде освідомляти його про небезпеку війни. Опозиція також бореться за те, щоб встановити застереження до цього законопроекту, щоб у ніякім разі ніхто не думав, що в нім дозволено президенту висилати військові кораблі на загрожені війною води. Не виключене, що на це застереження згодяться інші сенатори. Однак президент, коли хотів висилати військові кораблі на військові води, міг би це зробити і без спеціального дозволу конгресу; це дозволяє йому конституція, як начальному вождю збройних сил.

ЩЕ ЧОТИРИ БІЛІОНИ НА ЗБРОЮ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт звернувся до конгресу із жаданням ухвалити ще чотири біліони доларів на армію і летунство. Водночас бюро заряду продукції порішило контролювати збуття алюмінію і призначувати цей метал у першу чергу для військових потреб. Щойно по задоволенні всіх військових потреб частина цього металу може йти на цивільні потреби. Згадане бюро також почало призначувати фабрикам виробу різних творчих машин, куди ті машини в першу чергу повинні йти.

ВЕСТБРУК ПЕГЛЕ „ГО ЮНІ“

ВАШИНГТОН. — Перед судиванням комітетом з'явився відомий комуніст Вестбрук Пеглер і сказав, що коли уряд змушує робітників вступати до юнії, то він також повинен подбати, щоб ті юнії знаходились у заряді чесних провідників. А так є, що в провіді юній є чимало злочинців і гегстерів. Гегстерами дуже заражені юнії А.Ф.П., говорив він, а юнії К.П.О. заражені комунізмом.

БУВШИЙ КОМУНІСТ ПРО „СВОІХ“

НЬО-ЙОРК. — На прилюдній виступі в Тавн-Гол, бувший секретар американської комуністичної партії, Бенджамін Гітлов, заявив, що юнії К.П.О. є наскрізь просякні комунізмом і знаходяться під зарядом комуністів. На випадок якогось зудару Америки з чужою потугою ті юнії, які начислюють чотири мільйони членів, можуть стати великою загрозою для американської національної безпеки, говорив Гітлов.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ПРО ЦЕНЗУРУ.

ВАШИНГТОН. — Пані Рузвельт на пресовій конференції заявила, що найкращим способом цензури буде те, коли кожний чоловік сам буде себе контролювати і своїм здоровим розумом буде говорити, що можна робити, а чого ні? Президентові ніколи не було в голові заводити якунебудь примусову цензуру, говорила пані Рузвельт.

На тій пресовій конференції представники армії і флоту апелювали через прийнятих журналістів до американських жінок, щоб добровільно вступали на службу військових піклунок. Бо під цю пору треба 4,000 шпитальних піклунок, а зголосилось всього 2,000.

РОЗШУКИ НАД ПІДРУЧНИКАМИ.

АТЛАНТИК СІТІ. — Конвенція шкільних завідателів порішила створити спеціальну комісію, яка має точно розглянути, чи шкільні американські підручники дійсно мають в собі закрити пропаганду комунізму. Про вислід тих розшуків згадана комісія в свій час повідомить суспільність.

ЗГИНУВ Д-Р БАНТІНГ.

ОТАВА. — Знайдено розбитий літак, в якому разом з трьома пілотами їхав з Канади до Англії відомий лікарський дослідник д-р Бантінг. Один пілот був при житті, але д-р Бантінг і два інші пілоти, згинули. Катастрофа наступила в гористих і покритих снігами околицях Нової Фунляндії.

НАПРУГА НА ДАЛЕКІМ СХОДІ МЕНША.

ВАШИНГТОН. — Австралійський представник Карей мав розмову з підсекретарем Сомнером Велесом і після неї переконався, що напруження і можливості війни на Далекому Сході, в останніх днях де-що зменшилися.

СПРАВА МОРДУ БОРИСЛАВСЬКОГО.

НЬО-ЙОРК. — Поліція ствердила, що бувшого полковника царської армії, М. Бориславського, замордували гегстери в цілі грабунку. Розійшлись були слухи, що його замордували якісь тайні агенти тому, що він мав бути винахідником якоїсь страшною повітряної торпеди.

ОХОЛОДЖЕННЯ МІЖ АМЕРИКОЮ І СОВЕТАМИ

Як подає вашингтонський кореспондент „Н. П. Таймсу“ між Америкою і Соведами, по короткій часі надзвичайно приязних відносин, наступило охолодження. Причина ця, що Америка починає підозрівати, що Соведи обдурюють її, обіцяючи тихцем бути забором проти німецької експансії на сході і півдні Європи. Останнім доказом, що Соведи не хочуть, чи не можуть, бути таким забором є факт, що вони не лиш не спинили німіців у їх наступі на Болгарію, але навіть не зробили найменшої спроби, щоб це зробити.

Тому американський уряд, по недавнім знесенні морального ембарга, знов почав обмежувати експорт різних продуктів до Советів, зокрема таких, які можна приміняти в воєнній промислі. Советський амбасадор Уманський мав знов розмову з підсекретарем Сомнером Велесом і запитував про причини, чому обмежено дозволи на експорт. Сомнер Велес відповів, що причина ця, що Америка тепер сама горючою зброясь і потребує всяких матеріалів до виробу зброї та амуніції. Але Уманський, як подає кореспондент Таймсу, прийняв це як аргумент недоброї віри.

В добре поінформованих колах говорять, що до американсько-советського охолодження причинився також британський амбасадор лорд Галіфкс, який доставив чимало доказів, що американські продукти надрують через Владивосток, Сибір і європейську Росію до Німеччини. Галіфкс мав переконувати американський уряд, щоб не лиш спинив дозвіл на советський вивіз продуктів, але щоб знеохочував південно-американські краї від продажі Советам різних продуктів.

ЕРЛ БРАВДЕР ЛИШАЄ НАСТУПНИКА

Ерл Бравдер, секретар американської комуністичної партії, який саме вибирається до арешту, щоб там відсидіти чотири роки за фальшування паспортів, виголосив у Централ Опера Гавз свою прощальну промову, в якій нагадував гостро президента Рузвельта за його політику, а також по диктаторськи призначив на своє місце нового секретаря, яким тепер буде Роберт Майнор. Бравдер говорив, що його посаджено до тюрми за те, що він віддавав проповідувати світові замирення в тім дусі, в якому це також проповідували Соведи. Про президента він говорив, що той зрадив американський народ і веде Америку до війни.

БУДУТЬ БОРОТИСЬ, ПОКИ НЕ ВИЖЕНУТЬ ІТАЛІЙЦІВ В АЛЬБАНІЮ, КАЖУТЬ ГРЕКИ

Асоційована Прес подає враження, які викликала промова Мусоліні на грецьких воєнних. Отже грецькі офіцери кажуть, що не буде мови про замирення так довго, поки Італійці не заберуться з Альбанії. Кажуть далі, що це неправда, будьтоби греки ненавиділи Італійців. Греки тільки боронять своєї землі й хочуть остати вільними.

АДДИС АБАБА БОМБАРДОВАНА

Бритійці вдираються шораз глибше в Етіопію, а британські летуни літають по цілій країні і вишукують місця, де є згромаджені Італійські сили, в чому допомагають їм ревно турби. Між іншим британці бомбардували теж і столицю Етіопії.

БРИТАНІЯ ДАЛІ ПАНУЄ НА МОРІ

Таке передає американський кореспондент, що приглядався німецьким летунам, як пробували на Середземному морі злітати стрімголов на британські військові кораблі, що були охороною британського конвою. Іхне бомбардування, каже кореспондент, тільки дало новий доказ, що Британія з своєю флотою є далі паном моря.

ПЕРЕСТРІЛКА ЧЕРЕЗ ІНГЛІЙСЬКИЙ КАНАЛ

Знову зачали перестрілюватись з британського й німецького боку при допомозі далекосяглих гармат, та ніхто не звітую, які були наслідки.

В БОЛГАРІЇ ІДЬ ДО ГІРШОГО

З Болгарії виїжджають останки британських підданих, а в британському посольстві пишуть усі важливі документи. А коли до цього дати, що зареєстровано до 200 віль для офіцерів німецького генерального штабу, то не так догадатись, що тут може статись кожної хвилини.

ПРОТИВНИКИ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО ЖИЧКУ-АРЕНДУ. — З лівого до правого: Бенет Чемп Кларк з Мезури; Гайл Джонсон з Каліфорнії; Артур Вебер-берг з Мішигену й Бертон Гвілер з Мон.

СОВЕТИ НЕ БУДУТЬ ПЕРЕШКАДЖАТИ НІМЕЧЧИНІ НА БАЛКАНІ

СОФІЯ. — Юнайтед Прес доносить з Болгарії, що Соведи повідомили уряди балканських держав, що вони не думають інтерв'ювати в балканських справах, себто, що не будуть вмішуватись у балканські справи в такий спосіб, який міг би наразити їх на воєнний конфлікт з Німеччиною.

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ У ЛЬВОВІ.

АНКАРА (Туреччина). — Бритійська пресова агенція подає, що Митрополит Андрій Шептицький знаходиться далі у Львові й перебуває на св. Юрі в митрополичій палаті, яка є сторожена. Митрополитови не вільно виходити з палати.

СОВЕТСЬКІ ВІЙСЬКА В ГАЛИЧИНІ.

АНКАРА. — Західня Україна має бути завалена советськими військами. Найкращі змеханізовані частини знаходяться близько Львова. Має бути там коло пів мільйона советського війська. Соведи далі продовжують виселювання людності з Галичини на Сибір. У Львові населення має бути настільки краще від населення інших міст, що через місто переїжджають торгові поїзди до Німеччини, наладовані поживою. А що та пожива, що вже відбула довшу дорогу, часто псується, то треба її у Львові виладувати і випродувати. Тому львівське населення має нагоду набути поживу, вправді зігнули, але все-таки якусь поживу, бо деінде її тої нема.

ДЮРЕНТІ ЗАЧИНАЄ ЗНОВУ ДАВНІ ХВАЛЬБИ.

МОСКВА. — Советофільський американський кореспондент, Волтер Дюренті, каже, що по нарадах Комуністичної Партії, край верну знову до праці „повний нових ідей і нового ентузіазму“. Вправді Дюренті каже, що Дюренті востаннє критикував і виказував недостатки советської господарки, але це зворот до кращого. Бо каже Дюренті, давніше на таких нарадах тільки хвалили. Далі подає Дюренті, що Соведи хочуть виказати довіру у свої сили, тим, що задумують призначити великі суми на піднесення тяжкої промисловості на окраїнах, себто на землях щойно підбитих, щоб всі знали, що Соведи нікого не лякаються. Далі каже Дюренті, що в Соведах тепер робітникам легко дістати роботу, і добре заробити, так, як ніде в світі. Тільки, згадує Дюренті мимоходом, біда в тому, що нема що за гроші купувати, бо бракує товарів і робітників, хоч заробить гроші, але не може дістати того, що потребує для дитини, жінки і дому.

ЧИМ ОБМІНЯЮТЬСЯ?

МОСКВА. — Заключено перший торговельний договір між ССРСР і Швейцарією. Обидві держави мають обмінятись певними товарами. Питання: звідки їх ввозять Совеми?

ІНДІЯ ДІСТАНЕ ВСІ ПРАВА.

ЛОНДОН. — Таке заповіджено представником британського уряду. Індія стане цілком певно повноправною домінією, такою, як інші члени британської спільноти.

ЗАПОВІДАЄ ПОСИЛЕНУ ВІЙНУ СУБМАРИНАМИ.

БЕРЛІН. — Річницю двадцять перших уродин нацистичної партії обходив Гітлер за своїми найближчими товаришами, згідно до звичаєм, у Мюнхені у тім самім броварі, де та партія народилась. При тому виголосив промову, в якій пояснив, що досі не було сильною противобританської кампанії на морі тому, що треба було підчувувати свіжі сили для орудування субмаринами. Та з весною, заповів Гітлер, зачнеється властива боротьба, яка засягне британські кораблі, де тільки це буде можливе. Казав, що Британія заповіла офензиву на 1941 рік і він жде на різні удари, які певно зможе відперти. Також заявив, що навчився ждати. Тому не заповів, що війна скоро скінчиться, ні теж не чіпав ні одним словом Злучених Держав, що дуже дивує американських кореспондентів. Назагал мова Гітлера не дала нічого нового. Новістю було хіба проголошення, що німці затопили ворожі кораблі на 215,000 тон поємності. Однак не сказано точно, в якому часі.

ЯПОНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ „ОКЕАНІЇ“.

ТОКІО. — В японській парламенті говорив міністер заграничних справ Мацуока про японську заграничну політику. І висказав дуже важливі думки. Заяждав, щоб біла раса забралась, з „Океанії“ і відступила її азіатам. Це відноситься до великої кількості островів на Тихому океані, що розложені на віддалі яких 1,200 миль на південно і північ від Японії й 1,000 миль на захід і схід. Ця група островів могла би вижити до 800 мільйонів людей, казав Мацуока, себто весь приріст населення, що не матиме змоги жити на інших землях. Про те Японія мала говорити ще з президентом Вільсоном. До „Океанії“ належали Австралія, Нова Зеландія і Гаваї.

